

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

In contra șovinismului.

Sibiu, 1 Iulie n.

Ni s'a trimis un număr din ziarul german „Die Drau”, în care aflăm publicat un articol de cuprins foarte însemnat pentru popoarele nemagiarie din regatul ungar.

Se spune în articolul acesta, că isvorul rețelilor din statul ungar este șovinismul, acest moloh nesațios, nouă binecunoscut, și că îndreptarea spre bine are să urmeze numai atunci, când în fruntea treburilor țării va fi pus un om, un bărbat de stat, cu destulă voință și energie de a striga șovinismului magiar, astăzi periculos: „destul, și nu mai departe!”

Dar' lasăm să urmeze articolul întreg.

„Șovinismul”, — serie numitul ziarului, — „care a adus deja atât de rău asupra Ungariei, a provocat și căderea cabinetului Szell. Acesta plantă a patriotismului, mărginașă cu grandomania, a trebuit pe lângă alte multe, să reclame și jertfa acestuia.

Să nu fie sedus nimeni a crede, că cabinetul Szell a căzut pe tema proiectelor militare. Acesta a fost numai unul din pretextele șovinismului...

Că ce scopuri urmărește șovinismul magiar, nu e exprimat în așa numitele pretențiuni militare, cum nu e exprimat nici în teritoriul vamal independent, și nici în alte asemenea aspirațiuni. Șovinismul acesta are de scop o răsturnare totală. N'avem de cât să cetim cu atențiune anumite vorbiri roștite în dietă. Nu sunt acestea simple declamațiuni, ori amenințări fără esență, ci sunt incendieri, flăcări de foc, aruncate cu conștiință în mijlocul poporului.

E nefericire națională pentru Ungaria, că eselenți politicieni și bărbați de stat ai Ungariei au lăsat, ba au contribuit chiar, ca limitele întră patriotism și șovinism să fie șterse.

Demisionarea cabinetului Szell însemnă o schimbare în atitudinea ce trebuie observată față de șovinism? Ar fi timpul suprem, să nu se pōtă aplica și aici acel „prea târziu”, care pentru monarhia noastră a fost și e atât de fatal.

Situația a devenit atât de gravă în Ungaria, în cât cei mai dibaci politicieni nu pot afla calea de eșire. Prin concesiuni nu se pōte câștiga alta de cât o scurtă amânare. Cel ce nu o crede acesta, se înșelă pe sine și pe aceia, cărora dator e să le dea sfaturi. Dar' încercarea de a tăia nodul încă e legată de greutatea de natură extraordinară. De unde să se începă și până unde să se continue? Esistă elementele necesare pentru o astfel de acțiune, și sunt ele gata să stea la dispozițiune?

Tocmai aici zace efectul distrugător al șovinismului, în faptul adevărat, că produce confuzie în capetele cele mai clare. A înțeles șovinismul să provōce temerea, că libertățile Ungariei sunt amenințate, și că pentru asigurarea lor mijlocele le posedă numai șovinismul. În urmarea acestui fapt s'a negles luarea de măsuri de apărare, cari să formeze stavilă în contra esun-

dărilor șovinismului. Astăzi cu mijloce normale, lucrul acesta e imposibil.

Nu mai o cale există, pe care succesul pare a fi posibil, anume: *chiătarea în fruntea afacerilor a unui bărbat de stat, care are voința să strige șovinismului un puternic „înderet”*. Un astfel de bărbat de stat ar fi întră împrejurările date adevărat ânger mântuitoriu pentru Ungaria, căci tot mai evident începe să fie, că șovinismul, în nesațiositatea de care e cuprins, are să ajungă acolo, ca să se consume pe sine, împreună însă cu prețioasele întocmiri ale unei națiuni întregi.

Avem să notăm, că articolul acesta a fost scris în zilele în cari contele Khuen-Héderváry, banul Croației, trata cu partidele din dieta magiară în chestia ajungerii la o înțelegere, fără a fi fost încredințat cu formarea noului cabinet.

Și mai avem să notăm, că ziarul din care am reprodus articolul, trece de ziarul oficios, așa zicând personal al fostului ban al Croației, astăzi ministru-president al Ungariei, conte Khuen-Héderváry, pentru-ca cunoscând aceste împrejurări să înțelegem importanța articolului și să ne punem întrebarea: nu cumva numitul ziar tocmai pe fostul ban al Croației l'a înțeles sub „bărbatul de stat, care are voința să strige șovinismului magiar: „înderet”?

Răspunsul așteptăm să ni-l dea viitorul apropiat, spre care privim, cum am spus și în numărul trecut, cu nădejde și cu încredere.

Ministri vechi, ministri noi.

Duminecă au fost primiți în audiență, în palatul de la Viena, întâiu vechii ministri ungari, cari și-au anunțat retragerea din fruntea afacerilor publice, și în urmă noii ministri, cari au prestat jurământul în fața Regelui.

Tot Duminecă a apărut în toia oficială scrisoarea autografă a Monarchului, prin care primește demisiunea dlui Szell din demnitatea de ministru-president al Ungariei. E ținută în termeni foarte calzi. Monarchul mulțamește în ea din totă inima dlui Szell pentru serviciile aduse tronului și patriei, și l'asigură de nestrămutata sa favōre și încredere, exprimându-și totodată convingerea, că dl Szell își va pune și în viitoriu puterile în serviciul corōnei și al țării.

Monarchul a adresat scrisōre de mulțumită și generalului Fejérváry, fost ministru de honveți, exprimându-i recunoștință pentru escelentele servicii și neobosita activitate. Generalul Fejérváry va fi reactivat în armată.

Noul guvern s'a prezentat Luni sēra în localitățile clubului liberal din Budapesta, unde erau întruniți aproape toți deputații din majoritatea parlamentară. Prim-ministrul Khuen a făcut declarațiuni cu privire la politica sa și la programul său pentru viitoriu, ear' partidul l'a asigurat de întregul său sprijin și de încrederea sa. Pentru moment cele trei tracțiuni din partidul liberal sunt earăși unite și — solidare.

Marți apoi noul guvern s'a prezentat dietei ungare, unde primirea nu a fost tocmai amicală din partea — opoziției. Prim-ministrul a făcut declarațiuni politice, asupra cărora vom reveni în numărul proxim.

Desmoștenire.

Despărțământul Timișōra al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” și-a ținut în 14 Iunie n. adunarea generală, în fruntea comună Mehala, lângă Timișōra.

Cu ocaziunea acēsta dl Emanuel Ungurian, avocat în Timișōra, ca director al despărțământului, a rostit o vorbire de deschidere foarte instructivă, de următorul cuprins:

Onorată adunare generală!

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român are de scop luminarea și deșteptarea și prin acestea întărirea materială și morală a poporului român din Ungaria. La realizarea acestui scop lucră și despărțământul Timișōra.

E un adevăr recunoscut de totă lumea civilisată, că cultura e cel mai puternic factor, care asigură existența și trăinicia unui popor; acest adevăr trebuie neînterupt să-l repetăm înaintea Românilor, ca odată să înțelegă, că și ei dacă nu se vor născă a înainta în cultură, a învăța, a se lumina, a fi mai muncitori și mai cruțători, a-și păzi averile, a se face mai isteți și mai înțelepți, atunci fără îndoială cu timpul vor fi cutoși și desmoșteniți de alte nēmuri conlocuitori, pentru-că poporul român din comitatele Timișului și al Torontalului locuind printre alte popore mai deșteptate și mai muncitoare, cu acestea nu va pute susține concurența pentru existență; trebuie pe Români să-i facem să pricepă, că cu cât e cineva mai învățat și mai deșteptat, cu atât e și mai rafinat, și că cu cât e cineva mai rafinat, cu atât mai tare exploatează pe cel necult și ignorant; deci bine să grijescă Români, ca să nu rămână ei cei ignoranți și exploatați.

De răspândirea culturii se ține și eruația și descoperirea slăbiciunilor și defectelor, cari contribuiesc la slăbirea și sărăcia poporului; aceste slăbiciuni pentru aceea trebuiesc descoperite, ca poporul să le vadă, să le cunoască și să se convingă, că dacă nu se va lepăda de ele, atunci mai timpuriu sau mai târziu de sigur se prăpădește; pentru poporul român din comitatele Timișului și Torontalului, dacă rămâne în starea sa culturală și morală de astăzi, nu e mântuire, deci de datorința despărțământului Timișōra se ține a descoperi slăbiciunile poporului român, care locuiesc pe teritoriul acestui despărțământ.

Despărțământul Timișōra se estinde preste curcile administrative Timișōra central, Ciocova, Buziaș, Răcaș, Aradul-nou și Vinga din comitatul Timișului și cercul Moșos din comitatul Torontalului, cuprinde 96 comune parte curat românești, parte mestece, locuite de Români și de alte nēmuri.

Am tot auzit, dar' știu și din experiența proprie, că poporul afară de sărbătorile bisericesti, mai cu sēmă femeile, mai ține și o sumedenie de sărbători păgâne și superstițioase, sau cum se numesc pe aici sărbători muerești, când nu lucră, ci perd timpul fără nici un folos; deci m'am adresat în scris cătră bărbați inteligenți și demni de încredere, cu următoarele întrebări:

1. Ce fel de sărbători păgâne și superstițioase ține poporul nostru?
 2. Cari sunt slăbiciunile și defectele din cari se trage sărăcia lui?
 3. Cât pământ au avut Români în respectiva comună înainte cu 50 de ani, cam pe la anul 1850, și cât mai au astăzi?
- La aceste întrebări am căpētat răspunsuri detaliate, pe cari în estras aici le comunic.

În comuna Șipet muerile afară de sărbătorile bisericesti mai țin tōte sărbătorile cari sunt în cālindar însemnate cu cruce neagră, acestea precum și Sâmbata înainte de începerea postului Paștilor le serbeză, respective se rețin de la lucru, ca preste an să nu fie lovite de rele, și ca să nu le sece mările și picioarele; întrăga întâia săptămână a postului Paștilor o serbeză, ca să nu le calce caii lui Săn-Tōder; Mercurea după Dumineca Tomii nu lucră, ca să nu căpieze oile, Sâmbata înainte de Înălțarea Domnului nu lucră nici muerile nici bărbații, ca preste an să nu fie loviți de trăsnet; țin o zi de sărbătoare sub numele de Todorōse, ca preste an să fie scutite de pagubă; în ziua lui Vartolomei nu lucră, pentru-că atunci secând rădăcina grăului, să nu sece și rădăcina celorlalte plante; mai țin sărbătoare, ca să nu se umfle gâtul la porci.

În comuna Sacoșul-turcesc, Mercurea după Paști nu lucră femeile, ca să nu capete durere de cap; întrăga întâia săptămână a postului Paștilor se rețin de la lucru, ca să nu le calce caii lui Săn-Tōder, de la Paști până Mercuri după Dumineca Tomii nu lucră, ca preste an să le păzescă Dumnezeu de tōte bōlele, de la Paști până la Înălțarea Domnului nu lucră Joile, ca să nu bată pētra hotarul; ziua înainte de sfântul George nu lucră, ca să nu sece laptele la vaci; sub numele de „Todorōse” nu lucră o zi, ca să nu le mănec strigoi, Sâmbată înainte de Înălțarea Domnului nu lucră nici bărbații nici femeile, ca să nu fie loviți de trăsnet, ziua lui Vartolomei o țin de sărbătoare, pentru-că atunci secând rădăcina la grâu, să nu sece și rădăcina altor plante; trei zile înainte și trei după Archangelul Mihail serbeză muerile, ca să nu mănec lupii oile.

În Cebza, muerile țin tōte sărbătorile însemnate în cālindar cu cruce neagră, la 15 Februarie țin sărbătōrea moșilor, întâia săptămână a postului Paștilor nu lucră, ca să nu le calce caii lui Săn-Tōder, la 12 Maiu țin o sărbătōre, ca să nu fie lovite de trăsnet, trei zile înainte și trei după începutul postului Crăciunului nu lucră, ca să nu mănec lupii oile, de la Paști până la Rusaliu nu lucră Joile, ca să nu bată pētra hotarul.

În Cerna, Marți și Mercuri după Paști, apoi Marți și Mercuri după Dumineca Tomii nu lucră muerile, ca să le păzescă Dzeu de rele, întrăga întâia săptămână din postul Paștilor nu lucră, ca să nu le calce caii lui Săn-Tōder; ziua înainte de sfântul George nu lucră, ca să nu sece laptele la vaci; ziua lui Vartolomei o țin pentru-că secă rădăcina la grâu; la 12 și 22 Iulie nu lucră, ca să nu fie lovite de trăsnet; la 4 Decembrie nu lucră, pentru sănătatea vitelor.

În Toager, țin muerile tōte sărbătorile înșirate mai sus, tot pentru-ca să nu fie lovite de trăsnet, să nu le calce caii lui Săn-Tōder, să nu bată pētra hotarul, să fie scutite de foc, să fie păzite de rele și de strigoi; afară de acestea mai țin încă și tōte sărbătorile însemnate în cālindar cu cruce neagră.

În Jebel țin muerile sărbători păgâne, ca să nu mănec lupii oile, să nu bată pētra grăul, să nu sece laptele la vaci, să nu fie lovite de trăsnet, să nu le calce caii lui Săn-Tōder, să nu le lovescă relele, să nu le mănec strigoi; afară de acestea mai țin sărbătōrea lui Vartolomei, a sūntei Margita, a sfântului Toma, a sfântului Andreiu, a sūntei Lavița, a sūntei Barbura și a sfântului Ingnat.

În Murani, Petromau, Feni, Chișoda, Sântmihail-român, Mănăștur, Sinersig, e'proștia și mai mare; de exemplu în Sinersig la 24 Februarie nu lucră muerile, pentru-că

cine lucră în ziua acésta, acela i-se umflă mâinile; la 9 Martie în ziua Sfinților, nu lucră, pentru-că cine lucră în ziua acésta, acela n'are noroc; în ziua acésta mai dau de po-mană turte, pogăci și ulcioare; la 27 April în ziua mucenicului Simion și la 13 Iulie, în ziua Sănteii Margita, nu lucră nici bărbaii nici femeile, ca să nu bată pétra hotarul; la 1 Maiu, în ziua prorocului Eremie, la 17 Iulie, în ziua Sănteii-Marina și la 22 Iulie, în ziua Sănteii Magdalena, nu lucră nici bărbaii nici femeile, ca să nu-i trăsnească Dumnezeu; la 8 Iulie, în ziua Mucenicului Procopie nu lucră muerile, ca să nu se întempele foc în casă; la 27 Iulie, în ziua mucenicului Pantelie nu lucră muerile, că se zice că Pantelie e frate cu Sântul-Ilie și îi pôte feri de pétră; la 1 August, în ziua mucenicului Macaveiu nu lucră muerile, ca să le țină Dumnezeu sănătoșe; cine lucră în ziua acésta, aceia nu scapă de bôle; la 23 Septembrie, în ziua lui Lucian și la 26 Septembrie, în ziua apostolului Andrei, nu lucră, ca să nu mănșe lupii oile; țin la 4 Decembrie ziua mucenicului Varvara; la 5 Decembrie ziua prorocului Sava; la 24 Decembrie ziua lui Ignat; la 16 Ianuarie ziua Sântului-Petru de érnă; întréga întâia săptămână din postul Paștilor nu lucră, ca să nu le calce caii lui Sân-Tóder, Joia după Paști și Joia înainte de Sântul-Petru nu lucră, că acestea sunt Joile verși. Dar' se și vede binecuvântarea acestor sêrbători pe bieți români din Sinersig; sunt uscați de sêraci.

Tot așa mai departe, dacă mergem din sat în sat, sêrbătorile muerești nu mai au sfîrșit; trebuie să însemnez, că sêrbătorile superstițioșe contra trăsnetului și ziua lui Vartolomeiu, când seacă rădăcina la grâu, mai în toate satele le țin și bărbaii.

Acum, dacă luăm în socotință 52 de Dumineci și cele multe sêrbători bisericești, apoi sêrbătorile păgâne și superstițioșe, putem sigur zice, că poporul nostru a treia parte din an o petrece în trândăvie, perde fără nici un folos ce e mai scump, adecă timpul; acésta împrejurare în mare parte este isvorul din care derivă sêrăcia poporului nostru.

Acum, dacă mai luăm în considerare, că poporul român pe teritoriul despărțământului Timișora se ocupă numai cu agronomia adecă cu lucrarea pământului, pentru care ocupațiune în lunile lui Decembrie, Ianuarie și Februarie e foarte puțin ori mai nimic de lucru, putem zice, că poporul nostru lucră cu mult prea puțin, de cât e de lipsă, ca să pótă trăi și să se pótă susține aici întré alte popóre cu mult mai muncitoare și mai deștepte.

Pe teritoriul despărțământului Timișora nu sunt munți, nu sunt păduri, nu sunt lupi; puțini ómeni vor fi vêdut lupi, dór' în vre-o menagerie, și totuși țin sêrbătoare, ca să nu mănșe lupii oile; nici o muere n'a fost căleată de caii lui Sân-Tóder, nici o muere n'a fost mănșată de strigoi, și totuși muerile țin zile de sêrbători, ca să nu le calce caii lui Sân-Tóder și ca să nu le mănșe strigoi: a mai

vêdut lumea undeva o astfel de prostie românească? Nu cu sêrbători se împedecă se-carea laptelui la vacă, ci vaca trebuie bine grijită și nutrită, atunci nu-i va seca laptele; nu cu ținere de sêrbători se împedecă bólele și relele, ci omul trebuie să fie bine îmbrăcat, bine nutrit, casa și curtea lui trebuie curat ținută, atunci se vor rări bólele; o cadă de scăldat în casă pentru sănătate mai mult ar plăti, de cât toate sêrbătorile muerești.

(Va urma).

De la sate.

Alegerea de notariu în Săsăuși.

— 16 Iunie.

Onorată Redacțiune! Cu adevărată bucurie prind péna în mână, pentru ca să vă scriu despre un lucru de mare însemnătate pentru comuna noastră întâmplat în zilele acestea.

E vorba despre alegerea de notariu comunal în Săsăuși, devenită acum comună mare.

Sunt aproape 3 ani de când, după despărțarea fostului notariu A. Neagoe de la postul de notariu cercual de la noi, s'a început procesul de despărțire a celor două comune — Săsăuși și Ilimbav — cari compuneau notariatul cercual Săsăuși, în care timp am fost nevoiți a avé tot numai notariu substituit, care afară de treburile oficióse, foarte puțin s'a interesat de celelalte afaceri ale comunei, fiind astfel comuna avisată numai la puterile ei.

Câte neajunsuri și câte necazuri au isvorit din împrejurarea acésta o știm mai bine noi, cari în totă ziua am fost siliți a ne lupta cu ele.

În urmă după 2 ani și jumătate, apropiindu-se sfîrșitul procesului de despărțire a acestor 2 comune, prin declararea ambelor de comune mari, — dl protopretor al cercului Nocrichi în cunoscutul său interes ca-l pótă față de comunele de sub îngrijirea dsale, în 1 Februarie 1903 a trimis, în un nimerit și norocos cias, ca substituit pe actualul notariu dl Ioan Fanea, care primind cancelaria în sémă, în o stare de tot neglijetă, prin muncă statornică, ziua și nóptea, prin pricepere și sirguință preste mësura, a adus până acum deja stările din comună la o rënduială care pôte mulțami pe ori-cine. Prin purtarea sa cea bună, blândetă și tratarea omenescă cu mic cu mare, și-a câștigat în timp de 4 luni și jumătate iubirea și stima tuturor locuitorilor din comună, ceea-ce la alegerea dsale de notariu comunal, întâmplată în 13 l. c. sub înțeleptă conducere a dlui primpretor Gustav Haner s'a și adevărit pe deplin, fiind ales din 4 candidați dl Ioan Fanea, pe lângă o mare însuflețire și bucurie a tuturor, cu aclamațiune, întrunind voturile și plăcerea la toți cei 24 membri prezenți ai reprezentanței.

Dorind, ca alegerea acésta foarte nimerită să fie pentru un timp cât mai lung, nu pot încheia fără să aduc mulțamită și dlui primpretor Gustav Haner, care prin trimiterea

dlui notariu Ioan Fanea ca substituit în Săsăuși a făcut cu puțință alegerea și câștigarea unui om la care cu încredere și iubire privește întréga comuna atât de mult cercată de câtăva vreme.

Când vă scriu aceste lucruri cu rugarea ca Onorata Redacțiune să binevoiască a le publica în prețuitul ziaru „Telegraful Român“, vă asigur în deplina credință, că-mi va fi dat cât de curând se vă mai pot serie despre multe lucruri bune de la noi, de unde până acum dedați am fost să auzim tot numai lucruri puțin înbucurătoare; la noi sunt multe de făcut și gândesc că cu ajutorul lui Dumnezeu vom și face de aici înainte.

Un reprezentant.

Din Secuime.

Examen din religiune în Székely-Udvarhely.

— 27 Iunie n.

Marti în 3/16 Iunie a. c. s'a ținut examenul din studiul religiunei cu elevii gr.-or. români de la institutele străine de învățământ din Székely-Udvarhely.

Examenul s'a ținut în frumosul și pomposul institut „Șcôla reală superiôră de stat“, sub conducerea vrednicului protopop Dimitrie Moldovan, fiind de față și dl Dr. Solymosi, directorul institutului și dl Iustin Horșia profesor.

Examinarea elevilor s'a făcut cu tесе. Dar' pe lângă tесе s'au mai pus și alte întrebări din partea dlui protopop, examinându-i pe toți în modul cel mai strict. Dovada, că se interesează de creșterea religios morală a tinerilor nostri de la alte institute, — dând dovezi și din alte puncte de vedere, că este un bărbat cu bogate cunoștințe, — un bărbat cu simțăminte nobile, — la culmea chiămării sale, un bărbat prin care se pôte reprezenta Preavener. Consistoriu archidieceșan gr.-or. român.

Dl protopop -- conștiu de chiămarea sa, — a voit să se convingă pe deplin despre progresul făcut din religiune în acest an școlar — și în cele din urmă a ajuns la propria covingere că progresul e bun, precum s'a declarat întré altele în frumosul și instructivul cuvânt de încheiere, zicând că „cu răspunsurile tuturor elevilor sunt pe deplin mulțamit“, — aducând laudă cuvenită dlui catechet Iuliu Holdér.

Și într'adevăr, că răspunsurile elevilor ne-au pus în nimir pe toți cei de față. Pe basa experiențelor din trecut, nu credeam — și nu ne-am așteptat la așa un progres mulțamitoriu din studiul religiunei. Mulțamită și laudă datorăm deci a aduce în prima linie Preavener. Consistoriu archidieceșan, că s'a îndurat a se îngriji și de tinerii nostri de la institutele străine de învățământ din secuime, și a-i provedea cu un catechet conștiu de chiămarea sa. — Mulțamită și recunoștință datorim apoi vrednicului catechet dlui Iuliu Holdér, care precum s'a constatat, este adevărat preot, și este vrednic de onorificul post de catechet.

Unul dintré cei de față.

„Asociațiunea.“

Convocare.

Membrii fondatori, pe viétă, ordinari și ajutători din despărțământul Bistrița al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se convôcă la adunarea cercuală pe ziua de 19 Iulie st. n. în comuna Lechința la orele 3 d. a. în sala cea mare a hotelului comunal.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării prin presid-nt.
2. Inscirierea de membri noi și încasarea taxelor.
3. Raportul despre activitatea comitetului cercual.
4. Revisuirea rațiociniului pe 1902.
5. Statorirea budgetului pe 1903.
6. Cetirea disertațiunilor ce se vor prezenta cu 3 zile mai înainte la directorul despărțământului.
7. Alegerea delegaților pentru adunarea generală de la Baia-mare.
8. Distribuirea unui premiu de 20 cor. în aur pentru sporiul în stupărit.
9. Eventuale propuneri.
10. Închiderea adunării.

Se înviiă la acésta adunare mai ales poporul de la sate și toți doritorii de înaintarea culturală a lui.

Din ședința comitetului cercual al despărțământului, ținută în Bistrița în 20 Iunie 1902.

Dr. Gavril Tripon
v.-president.

Dr. V. Onișor
secretariu.

NOUȚĂȚI

Examen de cualificațiune preoțescă. Alaltăeri și eri s'a ținut la seminariul archidieceșan examen de cualificațiune pentru candidații la preoție, presidat de Preacuviosia Sa dl archimandrit vicariu archiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu. Au fost admiși douăzeci candidați, cari toți au făcut examenul cu succes bun.

Hirotonirea episcopului Vasile al Lugojului. „Unirea“ scrie în numărul de Duminecă următoarele: „În consistoriul papal, ținut luni, a fost preconisată denumirea de episcop a Ill. Dr. Vasile Hossu. Consacrarea întru episcop se va face în 12 Iulie st. n., ear' instalarea în 19 Iulie st. n.“

Visita țarului la Roma. Conform unui comunicat oficial al curții regale italiene, țarul Nicolae II va sosi la Roma, spre a face vizită părechii regale, pe la jumătatea lunii Octobrie.

Demonstrațiuni antimagiare. Zilele trecute s'au început de nou demonstrațiunile în Croația contra emblemelor și inscripțiunilor magiare de pe la gări și oficiile de dare. Deosebi la Kunoveț aceste demonstrațiuni au degenerat în sângeróșe ciocniri întré țărani și gendarmerie; 5 țărani au fost împușcați, ear' 16 au fost răniți grav.

FOIȘORĂ

Rogoz-vodă.

— Poveste. —

De Laurențiu Ciorbea.

A fost odată ca nici-odată, că de n'ar fi, nu s'ar povesti, nici eu nu m'ași înceroa a minți. A fost și este, căci d'aceea e poveste.

A fost odată, mai știe Dumnezeu când, într'o pustietate mare un sihastru bătrân și evlavios. De evlavios ce era, chiar și animalele sêlbătime i-se închinau și i-se feriau din cale. Călugêrul acesta trăia singur singurel și nu avea la coliba lui alți tovarăși de cât o vulpe. Cu vulpea acésta își alunga urtutul când îl ajungea câte odată.

Intr'una din zile se primbla sihastrul pe marginea unui riu și iată vêdă venind pe apă un sicriș din care se auzia un gemet nădușit ce semăna a plâns de copil.

Sihastrul se gândi pușintel ce să facă, se rugă lui Dumnezeu pentru ajutor, apoi întră în apă și scóse sicriul afară. Când îl deschise, ce să vadă în el? Un copil ca de vr'o șșee săptămâni. Il scóse din sicriu și cum îl luă în brațe, copilul tăcú.

Copilul acesta avea un baier legat de grumazi. Sihastrul desfăcu baierul și găsi într'însul o scrisóre, pe care cetindu o află, că copilul este al unei fete de împêrat, care de frica părinților lăpădă pruncul, îl puse în sicriș și-i dete drumul pe apă, lăsându-l în voia sorții.

Sihastrului i-se făcú milă de copil, îl luă și crescú ca pe al sên; dar' după ce crescú mai mărișor îl învêță carte, a se ruga lui Dumnezeu și a umbla la vênat.

Intr'o zi chiâmă sihastrul copilul la sine și-i zise:

— „Fêtu meu, simt că slăbesc din ce în ce și mi-se apropie sfîrșitul; află dar' că preste câteva zile mă duc și eu la părinții mei în ceealaltă lume, de unde nu mai este re'ntórcere. Eu însă nu sunt tatăl têu cel adevărat, ci te-am scos din riu unde erai pus într'un sicriu și aruncat de mamă-ta în mâna sorții, ca să nu se vadescă fapta ei cea de rușine, fiind-că era fată de împêrat.“

După-ce voui fi murit să bagi de sémă, că o să vină un leu, dar' tu să nu te sparii de el; leul îmi va săpa grópa și apoi tu să mă acoperi cu pământ. De moștenire n'am ce-ți lăsa alta de cât vulpea ce o vești, ea te va învêța ce s'faci, ascultă-o deci.

Cum zise sihastrul, așa se și întâmplă. Preste câteva zile zihastrul luându-și rēmas bun de la fiul sêu cel de suflet se culcă și adormi pentru veci. Apoi îndată veni leul răcnind și cum vêdú mortul îi săpă grópa cu ghiarêle, ear' feciorul îl îngropă și se apucă de plâns de ț-ar fi fost mai mare mila de el vêdându-l.

Atunci vulpea îi zise:

— „Stăpâne, n'ași fi gândit că ești așa slab de inger. Până ce ești cu mine, nu ești singur, deci nu te întrista așa tare, căci pe cum tată-to de suflet, sihastrul, a grijit de mine, așa și eu voui grijii de tine. Și pe cum tu nu m'ai depărtat de lângă tine, împărțind cojile cu mine, așa și eu nu te voui părăsi până-ce nu te voui aședa și face om în lume.“

Feciorul încremenî când auzi vulpea vorbind. După ce se domoli (liniști) plecară în lume. Vulpea înainte, feciorul după ea. Și ajungând într'o pădure găsiră o poiană frumoasă, ear' în mijlocul poenii un bordeiu (colibă) părăsit. Bordeiu acesta și l' aleșeră de locumță. Feciorul stetea ca un domn; vulpea nu l' lăsa să pună mâna pe nimic, toate ea le făcea. Ea se îngrijea de toate celea; dedea câte o raită pe unde știa ea și aducea de mănăcare și de beut, apoi spunea fecioru-

lui fel de fel de glume și povești, ca să-i trecă de urt.

Intré acestea feciorul nostru se făcú june de înșurat. Atunci vulpea zise cătră el:

— „Stăpâne, ți-a venit vremea să te însori.“

— „Știu eu că mi-a venit“, răspunse feciorul, „dar' cum m'oiu însura când eu n'am nimic, n'am nici haine de a mă puté arăta eu ele întré ómeni?“

— „Petru acésta nu te dóră capul că m'am îngrit eu de tóte. Fă numai ce-ți voui zice eu. De acum înainte să ști că te chiamă „Rogoz-vodă“.

În ziua următoare vulpea plecă să caute fată, ca să-și însore stăpânul. Și ajungând la curtea unui craiu foarte bogat, să dete de trei-ori preste cap și se făcú om, apoi întră în lăuntru. Ear' după aceea se înfățișă înaintea craiului și i spuse că cine și de unde e și pentru ce a venit zicând: „Eu sunt ministrul lui Rogoz-vodă, care m'a trimis să i peșesc pe fata Luminăției tale, căci voește să se 'nsóre“.

Și fiind-că vorba vorbă aduce, vulpea și craiul stătură de povești și se înțeleșeră la vorbe. Ei hotărîră să vină Rogoz-vodă, se vadă fata craiului.

(Va urma).

La școala comercială română din Brașov examenele de maturitate s-au ținut în 25—29 Iunie st. n., presedinte fiind de comisarul consistorial Vasile Voinea, protopresbiter al tractului Brașov, iar din partea guvernului asistând la ele comisarii Nicolae Putnoky, director al gimnasiunii de stat din Lugoj, și J. Fekete, directorul școlii industriale din Mureș-Oșorheiu. Dintre elevii admiși la examen au fost declarați maturi cu „forțe bine” 3 inși, cu „bine” 10 inși, cu „suficient” 12 inși; 7 au fost avertați să repetească examenul din unul, respectiv două studii, iar 3 inși au să repetească examenul întreg.

Hymen. Dșora Maria Silvia Mușiu-Urechă, profesoară la școala de fete a Asociațiunii, și dl Emil Folly, anunță cununia lor, care se va celebra luni (6 Iulie st. n.) în biserica gr.-or. din Sibiu, suburbiul Iosefin, la 5 ore p. m.

Domnișoră arhitect. Săptămâna trecută dșora Ilona Preda, fiica lui Iohu Preda, director de cancelarie în Bistrița, a făcut cu succes eminent examenul de arhitect înaintea comisiei examinătoare din Mureș-Oșorheiu.

Brașov — Baia-mare. Cum aflăm, comitetul arangiator al festivităților ce se vor da în Baia-mare cu ocazia adunării generale a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, a cerut concursul reuniunii de cântări din Brașov. Comitetul a primit cu plăcere invitarea „fraților de la margini”.

† Alexe Neagoviciu-Negoesu, paroh, asesor protopresbiter al etc., Duminecă în 15/28 Iunie 1903, la orele 9 a. m., împărat fiind cu sfint. Taine, și-a dat nobilul suflet în mâinile creatorului, în al 77-lea an al etății și al 45-lea an al preoției sale. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s-au ridicat din casele proprii Marți în 17/30 Iunie a. c. la orele 12 din zi, și s-au condus spre vecinica odihnă în cimitirul bisericii din Intorsura-Buzăului. Despre această dureroasă pierdere încununată pe toți conșanțeni, amicii și cunoștinți. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Jalnica familie.

Sfaturi pentru grijirea vitelor. Ministrul r. ung. de agricultură zilele trecute a dispus să se tipărească în 30.000 de exemplare o cărtică intitulată „Îndreptari pentru apărarea împotriva bolii molipsitoare de gură și unghii”, și menită a fi distribuită deosebi țărănilor. Cei cari doresc să aibă cărtica aceasta, să o ceară de la ministeru prin o carte postală.

Premiu pentru stupari. Despărțământul Bistrița al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” va da premiu de 20 coroane în aur a celui econom român de pe teritoriul despărțământului, care va dovedi cel mai bun spor în ramul stupăritului. Cererile pentru obținerea premiului sunt a se trimite secretariatului Dr. V. Onișor în Bistrița cel mult până la 15 Iulie st. n.

Catastrofă de tren — cu 90 de morți. Pe linia ferată Bilbao-Saragossa (în Spania) săptămâna trecută un tren încărcat cu mulțime de călători s'a răsturnat în râul Majarilla, cădând de pe pod de la înălțime de 15 metri. Nouzeci de oameni au murit striviți și mutilați de ruinele trenului, iar o sută de inși au fost răniți grav.

Serata musicală a elevilor și elevelor dlui H. Kirchner, anunțată la timpul său în ziarul nostru, s'a dat Sâmbătă la 27 Iunie a. c. conform programei și a avut un succes deplin. Precisiunea și priceperea cu care și-a absolvat fie-care debutantă resp. debutant punctul din program, a dovedit că educația musicală a acestor elevi și elevi este încredințată unei persoane competente în totă privința.

Dintre elevii români ai dlui Kirchner a debutat dl O. Mureșan (elev seminarial) cântând cu frumoasă voce de bas și cu multă vervă și pricepere: „Asra” de A. Rubinstein și cunoscuta doină „Solomonă căpitane” de H. Kirchner. Continuând școala musicală începută, dl Mureșan va deveni unul dintr-zei mai buni cântăreți ai noștri.

Un alt punct interesant al programei a fost „Cheruvicul”, frumoasă compoziție bisericească pentru cor de bărbăți, de talentat absolvent de teologie, dl Aug. Bena elev de compoziție al dlui Kirchner. „Cheruvicul” acesta executat de un cor compus din elevi seminariali, sub conducerea tinerului compozitor, a fost viu aplaudat de auditor, conservate fiind în el pe deplin originalesle melodii bisericești și cu toate acestea fiind prelucrat în mod artistic. Dl A. Bena, care a dat și cu alte ocazii dovă de talentul său musical și de aptitudinile sale musicale, voește a se dedica, precum aflăm, muzicii. În această nobilă năzuință a sa ar merita întreg sprijinul factorilor competenți, fiind muzica, și în deosebi muzica bisericească un teren puțin cultivat până acum la noi Români.

Metal nou. Ziarele din Londra raportează, că un francez cu numele Molleard, fost angajat de poștă și telegraf în Franța, acum stabilit în Londra, a inventat fabricarea unui metal nou, cu mult mai vârtos și mai ușor de cât toate metalele cunoscute până acum. Noul metal se cheamă „selium” și fabricarea lui costă de unsprezece ori mai puțin de cât a aluminului. Se topește la căldură de 1600 grade.

Abia cu patru săptămâni înainte am comandat de la dta crucea dublă electro-magnetică nr. 86,967 R. B., și acum mă aflu deja deplin sănătos, pentru ce îți aduc profunda mea mulțumire. Totodată te rog să mi mai trimiți un aparat, pentru vecinul meu Iosif Laibach, care suferă de reumatism și căruia i-am recomandat invențiunea d-tale, știind că ea vindecă cu siguranță. Cu stimă, Andrei Tillmann, măestru-măsurător, Zomba (Tolna m.). Astfel de epistole de recunoștință primește dl Albert Müller (Budapesta, V Vădășz utca 42/V), inventatorul crucei duble electro-magnetice nr. 86,967 R. B., cari toate sunt dovedite ecclatante despre efectul binefăcător al acestei cruce.

ECONOMIE.

„Albina” institut de credit și de economii în Sibiu. În una din ședințele sale din urmă direcțiunea primului nostru institut financiar a luat unele decizii de cea mai mare importanță cu privire la împrumuturile hipotecare acordate în scrisuri fonciare.

Anume, cu începere de la 1 Iulie a. c. „Albina” va acorda împrumuturi hipotecare de la 1000 cor. în sus cu 5½%, susținând etalonul de până acum de 6% numai pentru împrumuturile hipotecare vechi și pentru cele ce se vor acorda de aci înainte în sume mai mici de 1000 cor.

Tot cu începere de la 1 Iulie a. c. institutul „Albina” va acorda împrumuturi hipotecare:

a) de la cor. 200 — cor. 1,000 pe 10 ani
b) „ „ „ 1,000 — „ 5,000 „ 20 „
c) „ „ „ 5,000 — „ 10,000 „ 30 „
d) „ „ „ 10,000 — în sus „ 40 „

Petenciile le va sta, se înțelege, în voie, ca din o categorie superioară să opteze pentru una inferioară; adică vor pute lua împrumuturi pe termene mai scurte, de cât cele maxime fixate în regulament.

Anuitatea semestrală va fi la împrumuturi:

pe 10 ani cor. 6.44 de fie-care cor. 100
„ 20 „ „ 4.09 „ „ „ 100
„ 30 „ „ 3.39 „ „ „ 100
„ 40 „ „ 3.09 „ „ „ 100

Durata maximală a unui împrumut hipotecar acordat numai pe edificii va fi de 20 de ani (până acum 10 ani).

Pe baza împrumuturilor hipotecare, ce se vor vota cu începere de la 1 Iulie a. c. „Albina” va emite scrisuri fonciare cu 4½%.

Reformele aceste credem că vor fi în timpinate pretutindenea cu satisfacțiune și vor afla aprobarea tuturor, căci prin ele se oferă micilor noștri proprietari posibilitatea de a-și converti sarcinile hipotecare mai scumpe, ce le au pe la institutele străine, nu totdeauna binevoitoare față de ei, în împrumuturi mai ieftine, la un institut la bunăvoința căruia pot conta totdeauna. („Revista Economică”)

A șeseprezecea tragere la sorți publică a scrisurilor fonciare de 5% ale institutului de credit și de economii „Albina” a urmat în 30 Iunie 1903 în prezența domnului notariu public regesc Gavril Zăgoni și a patru membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S-au tras, în valoare totală de 47,000 fl. următorii numeri:

la 500 fl.: nr. 28, 54, 79, 85, 86, 92, 132, 144, 171, 189, 241, 244, 255, 283, 301, 371, 395, 416, 433, 435, 458, 481, 542, 546, 565, 622, 658, 680, 682, 709, 714, 727, 745, 771, 788, 797, 822, 834, 877, 879, 888, 911, 948, 954, 976, 1027, 1069, 1089, 1110, 1125.
la 1000 fl.: nr. 2, 60, 121, 192, 221, 222, 258, 282, 305, 338, 375, 401, 404, 443, 463, 554, 622, 645, 678, 690, 692, 762.

Cu începere de la 1 Ianuarie 1904 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la cassa institutului în Sibiu, la Filiala sa în Brașov, la Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur”, la Wiener Filiale der Zivnostenská banka pro Cechy a Moravu în Viena, la Ungarische Escompte- und Wechsel-Bank și la Pester ungarische Commercial-Bank în Buda-

pesta, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; aceleși se răscumpără și mai înainte ori-când prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Ianuarie 1904 încetă interesele or mai departe și cuponii de interese scădeți mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai înainte nu s-au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

la 500 fl.: nr. 80, 304, 350, 561, 603, 761, 780, 1107.

la 1000 fl.: nr. 314, 746.

Sibiu, în 30 Iunie 1903.

Diracțiunea.

PARTEA LITERARĂ.

Răspândirea revelațiunii întră poporele păgâne.

De Ioan Stanciu, cleric.

„O! adânc al bogăției și al înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu, cât sunt de nepetrunse judecățile lui și neurmarite căile lui”.

(Rom. c. 11 v. 33).

Dzeu în nemărginita sa bunătațe, după ce a creat pe om, i-s'a relevat atât înainte, cât și după căderea lui în păcat, și-a comunicat voința sfântă, ca să-i servescă acestuia de busolă pentru totă viața, ca să aibă un izvor nesecat de adevăruri, de mângăieri sufletești.

Întreg testamentul vechiu nu e altceva de cât o vie comunicație dintră Dzeu și om, un dialog desvoltat întră creator și făptura sa, întră cel-ce voiește și întră cel-ce caută mântuirea.

Dar creatorul ca atotperfect, atotînțelept și atotbun, nu a putut lăsa, ca revelațiunea să fie cunoscută numai de-o parte din omenime, adică de poporul său ales, ci din timp în timp s'a îngrijit, ca prin acesta și poporele păgâne să se împărtășească de rațele ei strălucitoare. Acest scop și-l ajunge parte prin revelațiunea generală, dată întregii omenimi, parte prin cea specială, particulară, împărtășită numai poporului lui Israil, și prin acesta apoi și celorlalte popore.

Revelațiunea generală este natura cu tot ce există în ea. Raționând asupra ordinei, asupra evenimentelor și legilor din ea, venim la concluziunea, că trebuie să fie o ființă care le-a creat și întocmit pe toate, așa după cum sunt. Despre această chiar poporele păgâne ne dau dovada cea mai ecclatantă, deosece știut este, că nu a existat nici un popor încă, care să nu fi avut ideă despre puteri superioare, despre religione.

Iată cum se exprimă un scriitor păgân, Plutarch, referitor la acest adevăr: „Priviți în lume și veți afla cetăți nefortificate și oameni fără nici o știință, cari nu recunosc nici o autoritate. Veți vedea popore nomade, cari nu cunosc folosul banilor și nici arte frumoase nu iubesc; dar nu veți găsi popor sau societate, care să n'aibă ideă despre divinitate”.

De sine înțeles, că nu voiesc a afirma, că numai natura ne duce la religione, ci numai atâtă, că și ea contribuie la cunoșterea divinității și la susținerea religiunii. Zic, că numai la susținerea religiunii contribuie natura, deosece ea fără revelațiune particulară, care e baza, izvorul religiunii, nu ar fi fost suficientă pentru adevărata cunoștință a lui Dzeu. Religiunile păgânilor, unele mai superioare, altele mai inferioare, au o notă comună: adorarea, care în partea primă a revelațiunii particulare, adică de la facere până la schimbarea limbilor, respective până la Avram, a fost îndreptată către unicul și adevăratul Dzeu. De la Avram începând, poporele despărțindu-se și având diferite limbi și obiceiuri, au decăzut în cele religioase, rămânându-le numai reminiscența de-a adora pe cineva. Astfel adorau ei soarele, luna și stelele, animale, chipuri cioplite, sau dacă erau mai superioare în cultură, adorau mai mulți zei personificați din puterile naturii.

Partea a doua a revelațiunii particulare ține de la Avram până la venirea Mântuitorului, adese-ori promis. În intervalul acesta Dzeu și-a descoperit voința sfântă numai poporului ales, și numai prin acesta și

celorlalte popore. Să vedem, cum își îndeplinește poporul lui Israil misiunea profetică întră poporele păgâne în decursul timpului?

Abia se naște poporul acesta și Dzeu începe a-l conduce. În Egipt locuiește Avram, nepotul său Iacob, cu totă familia sa, din care Iosif, prin deslegarea visului lui Faraon ajunge până lângă tron. Cu ocaziunea deslegării visului, regele Faraon erupse în cuvintele: „Au dă se va găsi om asemenea acestuia, în care este spiritul lui Dzeu?” (I. Moisi c. 41 v. 38). Poporul ales se înmulțește aici din ce în ce și devine totodată și mai asuprit de Egipteni. Dzeu trimise pe Moisi „Dzeul lui Faraon”, care prin mai multe minuni silește pe acesta a recunoște, că: „Pecătuit-am lui Iehova Dzeul vostru și vouă...” (Esod c. 10 v. 16) și dându-le voie liberă de a se depărta, zice: „Mergeți și serviți lui Iehova, cum ați zis.... duceți-vă și mă binecuvântați și pe mine” (Ibid. c. 12 v. 31). După locuirea de 430 ani în Egipt cu astfel de conducători, cine va mai nega, că poporul israilitean nu a răspândit rațele luminătoare în tot imperiul, făcând pe locuitorii acestuia a vedea că totuși există un Dzeu atotputernic, un Dzeu despre care ei până acum nu au avut cunoștință, și care e mai pe sus de cât zeii lor ordinari.

Când asupra Egiptului s'a lăsat o lumină destul de strălucitoare, Dzeu face un semn și poporul ales pornește către pământul destinat, situat întră occident și orient, lângă Marea-Mediterană. Loc miraculos, pe unde trebuie să treacă toți eroii expedițiilor: Nabuchodanozor, Cir, Xerxe, Alexandru-cel-Mare, Pompeiu, August etc. și se audă cântecetele zilnic religioase ale poporului iudaic: „Mare este Iehova și forțe de laudat, înfricoșat este El preste toți zeii, căci toți zeii poporelor idoli sunt” (Ps. 96, v. 4). „Se vor rușina și vor roși cu toții, vor ajunge de rușine la un loc toți făcătorii de idoli.... eu sunt Iehova și un altul nu este” (Isaia 45 v. 16 sqs.). (Va urma).

Din public.*)

Dare de sémă și mulțumită publică.

(Fine).

S'a mai colectat apoi prin credincioșii noștri poporeni Mihail Suciu și Ioan Borcian următoarea sumă pentru a se sluji un Sfânt maslu cu 7 preoți în comuna noastră Șard — și pentru cei călători, de la următorii creștini: Mihail Suciu, Ioan Borcian, Stefan Dan, Teodor Socaciu, Mihail Dan, Ioan Dan, Ioan Socaciu, Mihail Bucur Sonea, Teodor Dioc, Nicolae Câmpian, Teodor Dan, câte 50 cenți; Diák József, Mihail Gabor, Nicolae Socaciu, câte 25 cenți; Ioan Pavel, Ioan Bucur Negru, câte 50 cenți; Ilie Călugăr, Teodor Marc, câte 25 cenți; Vinczi József, Vinczi Albert, Vinczi Dénes, câte 20 cenți; toți din Șard. — Ioan Fiscu, 50 cenți; Ioan Crișan, Mihail Tifrea, George Cerbu, câte 25 cenți; Ioan Postină, Constantin Dochiu, Ilie Grozea, Ilie Pop, câte 20 cenți; Ioan Bodeu, Mihail Bodeu, câte 25 cenți; Dumitru Boitoș, 15 cenți; Mihail Pop, 10 cenți; toți din Boiul-mare. — Dumitru Spornic, 20 cenți; din Saschiz. — Achim Pupăză, 20 cenți; din Ferihaz. — Dumitru Coman, 20 cenți; Augustin Coman, Nicolae Coman, câte 25 cenți; Mihail Câmpian, 10 cenți; Mihail Coman, 1 dolar și 25 cenți; George Savu, 10 cenți; Nicolae Achim, 25 cenți; Ioan Constantin, 10 cenți; toți din Hașlalău. — Szenyes János, Szenyes György, câte 25 cenți; din Sărpatak.

Cărora în numele credincioșilor gr. ort. din Șard le aducem și pe calea publicității sincera noastră mulțumită, dorindu-le, ca părintele cel ceresc să-și reverse darul cel sfânt preste toți, și Ingerul Domnului să le fie povătuitor în cursul călătoriei, pentru-ca să-nétoși și mulțumiți să i revedem în patria noastră cât mai curând.

Șard, 2/15 Iunie 1902.

Ioan Dan
paroh gr. or.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acesta Redacția nu primește răspunderea.

Nr. 306 1903.

[112] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Ciora, devenite vacanță în urma reșosării parohului *Elie Savu*, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în tabela B. pentru dotația de la stat.

Concurenții au să se așternă cererile instruite conform normelor din vigore, până la termenul prefript, subsemnatului oficiu protopresbiteral și până la expirarea concursului a se prezenta poporului în biserică, spre a cânta, respective celebra și a cuvânta.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Sebeș, 14/27 Iunie 1903.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 279/903

[110] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Laz, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele cuprinse în tabela B. pentru dotația de la stat.

Concurenții au să se așternă cererile, instruite conform normelor din vigore, până la termenul prefript, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Concurenții cu calificatiune de 8 clase gimnaziale, la candidație vor fi preferați.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Sebeș, 12/25 Iunie 1903.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 617 1903

[111] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci în comunele mai jos numite, din protopresbiteratul Turda, prin această se scrie concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Agărbiciu**, salariu 600 cor., solvabil în rate lunare anticipative, cuartir în edificiul școlii, grădină și lemne de foc.

2. **Banabiciu**, salariu 600 cor., cuartir în natură, grădină și lemnele trebuincioase pentru încălzit.

3. **Botez**, salariu 600 cor., parte din repartitie, din folosirea alor 25 jug. pământ, din stoc cantonale, și parte din un ajutoriu ce se speră de la stat ori din fondul eparhial școlar; cuartir, grădină și lemne de foc. Postul este împreunat cu cantoratul.

4. **Hărăstăș**, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir, grădină și lemne de foc.

5. **Hidiș**, salariu 600 cor. de la popor, relut de cuartir și competențe pentru grădină și lemne de foc.

6. **Muieru**, salariu 600 cor. din repartitie, grădină, cuartir și lemne pentru încălzit. Alesul va prevedea și cantoratul.

7. **Sopor**, 600 cor. salariu, cuartir în natură, grădină și competență pentru lemne de foc. Fiitorul învățătoriu va fi și cantor.

Cuincuenalele se socotesc la toate posturile de la ziua intrării în post.

Reflectanții vor avea să țină strună în Dumineci și sâmbători și sunt invitați a se prezenta în comuna respectivă spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Cererile instruite în regulă se așternă în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, de la care se pot lua și informațiuni mai speciale.

Oficiul protopresbiteral Turda, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Turda, 10 Iunie 1903.

Jovian Murășan
protopresbiter.

Nr. 3588 1903 sz.

[106] 2—3

Pályázat.

Poplaka községhben nyugdíjaztatás folytán a jegyzői állás üresedésbe jött és annak választás utján való betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket f. évi július hó 15-ig előtértnél adják be.

Nagyszeben, 1903. évi június hó 25-én.

A járási főszolgabíró:

Fabritius.

Nr. 412/1903

[103] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia **Tapu**, tractul protopresbiteral al Mercurei, se scrie concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”, pe baza înaltei rezoluțiuni consistoriale dto 29 April a. e. nr. 4334 B.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate la cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat, despre cari concurenții și pot lua informațiune de la comitetul parochial.

Doritorii de a ocupa postul numit își vor așterne în termenul sus indicat petițiunile concursuale la subsemnatul oficiu protopresbiteral, având a se prezenta înainte de alegere, în casa de rugăciuni, din loc, spre a cânta, respective a celebra și a cuvânta.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurea, în conțelegere cu comitetul parochial.

Mercurea, 19 Maiu 1903.

Avram S. Pecurariu
protopresb.

Nr. 394 1903.

[104] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă **Poenița Tomi**, cu filiile **Ferești, Merișor și Runcu-mic**, în protopresbiteratul Dobra, se scrie concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să așterne cererile, instruite conform normelor în vigore, subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta alegătorilor în vre-o Duminecă sau sâmbătoare spre a cânta respective a celebra.

Dobra, 12 Iunie, 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Dobrei în conțelegere cu comitetul parochial.

Iosif Morariu
protopresbiter.

Nr. 702/903

[107] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Orăștiei prin această se scrie concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bozeș**, un post, salariu 600 cor. din repartitie și din eventualul ajutoriu ce s'ar dobândi la cererea comunei bisericesti, cuartir în natură și lemne de foc.

2. **Balșa**, un post, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură și lemne de foc.

3. **Bințiș**, un post, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură și lemne de foc.

4. **Bulbuc—Curpeni**, un post, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură și lemne de foc. Învățătoriu va ține școală o săptămână în Bulbuc și alta în Curpeni, depărtare de 1 chlm.

5. **Dăncu-mare**, un post, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură și lemne de foc.

6. **Dăncu-mic**, un post, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură și lemne de foc.

7. **Ludești—Costești**, un post, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură și lemne de foc.

8. **Pischiș**, un post, salariu 600 cor. din repartitie și folosirea a 8 jug. pământ, cuartir în natură și lemne de foc.

9. **Renghet**, un post, salariu 600 cor. din repartitie și alodiu, cuartir în natură și lemne de foc de la comuna politică.

10. **Romos**, un post, salariu 600 cor. din cassa bisericești, 40 cor. relut de cuartir, 4 stângini de lemne din cari în primul rând se încălzește sala de învățământ.

11. **Romoșel**, un post, 600 cor. salariu din cassa bisericești, cuartir în natură și lemne de foc.

12. **Șibot** (Alkenyér), un post, salariu 600 cor. din cassa bisericești, 2 stângini de lemne pentru încălzit și cuartir în natură în școală.

Cuincuenalele se socotesc conform legii, de la ziua alegerii.

Reflectanții la vre-unul din aceste posturi au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare în comuna respectivă spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti și tipice.

Concursele instruite prescrișelor din vigore au a se așterne în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral Orăștie în conțelegere cu comitetele parohiale.

Orăștie, 10 Iunie 1903.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 110/1903

[105] 2—3

Concurs.

Pe baza ordinului consistorial dto 4 Februarie 1903, nr. 1041 B., pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch **Ioan Raita** din **Șona**, protopresbiteratul Făgărașului, se scrie concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parohiale fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigore subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat.

Făgăraș, 10 Iunie 1903.

În conțelegere cu comitetul parochial:

Iuliu Dan
protopresb.

Nr. 348 1903.

[108] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Murăș Osorheiului, se scrie concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Iclandul-mare**, cu salariu de 400 cor. din repartitie și usufructul unui pământ de 12 jug. compute în 200 cor., cuartir în edificiul școlii și grădină. Pământul va fi arat și semănat din partea parochienilor, având învățătoriu a da semănța. Întră candidați se vor primi numai concurenții, cari vor fi absolvați în vre-un institut pedagogic confesional gr.-oriental.

2. **Medeșfalău**, un post împreunat cu cantoratul, cu salariu de 600 cor., dintră cari 300 cor. din cassa bisericești, 200 cor. de la popor, și venitele cantonale compute în 100 cor., cuartir în edificiul școlii și grădină.

3. **Nasna**, cu salariu de 600 cor. din repartitie, grădină și relut de cuartir 20 cor.

4. **Petea-de-câmpie**, un post împreunat cu cantoratul, cu salariu de 360 cor., dintră cari 172 cor. din lada bisericești, 188 cor. din repartitie, și usufructul la 12 jug., compute în 240 cor., cuartir în edificiul școlii și grădină. Ca cantor va primi învățătoriu pe lângă venitele de mai sus și stola îndatinată. Întră candidați vor fi puși numai concurenții din institutul nostru pedagogic.

Cuincuenalele se vor computa de la instituirea definitivă și serviciul neîntrerupt în respectiva comună.

Cei ce vor fi instituiți în posturile acestea sunt datori să cânte în Dumineci și sâmbători la sfânta liturgie cu școlarii.

Concurenții au să se așternă cererile instruite conform normelor din vigore, în termenul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul și spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Murăș Osorheiului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Nasna, 10/23 Iunie 1903.

Stefan Russu
adm. protopresb.

Momente din viața bisericescă

a Românilor ortodoksi din Transilvania. 1780—1787. De **Mateiu Voileanu**, asesor consistorial. — Se poate procura de la **Librăria archidieceșană** cu prețul de 80 fil. plus porto 10 fil.

★ **TEODOR V. PĂCĂȚIAN**
CARTEA DE AUR

SAU LUPTLE POLITICE-
NAȚIONALE ALE ROMÂNILOR
DE SUB CORONA UNGARĂ.

VOLUMUL II.

PREȚUL 10 CORONE, + 30 FIL. PORTO.

LIBRĂRIA ARCHIDIECESANĂ

De la **Librăria archidieceșană** se poate procura **Colecțiune de cântece și cântări bisericesti pentru școlile populare** de N. Stoicovici. Partea I. Cântece și cântări bisericesti într-o voce, pentru anii: I, II și III de școală. Prețul broș. 50 fil. plus 5 fil. porto postal.

Frumosul roman
DUȘMÂNIE
de
Vasile E. Moldovan
costă 60 fileri.
Librăria archidieceșană.

În **Tipografia archidieceșană**
a apărut:

ACAFTISTUL
Preasăntei
Născătoare de Dumnezeu
și
alte rugăciuni

următe de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat		fl. —.85
jumătate până		1.05
în piele roșie		1.25
Ediția fină în piele neagră		2.—
piele chagrin		2.60
în mătase		3.85

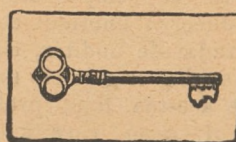
Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidieceșane
Sibiu.

Săpun cu ruda.

Marca:

„cerb” sau „cheie”

**Săpunul cel mai bun, mai spornic și prin
urmăre cel mai eftin.**

[4] 13—17

Se capătă pretutindenea.